

**REPERE METODOLOGICE PRIVIND ORGANIZAREA
PROCESULUI EDUCAȚIONAL LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
LITERATURA UNIVERSALĂ ÎN ANUL DE STUDII 2018-2019**

(școala națională)

PRELIMINARII

Comunicarea în limba română este, în conformitate cu prevederile articolului 11 din Codul Educației, una din finalitățile sistemului educațional din Republica Moldova. Disciplina Limba și literatura română are statut de disciplină obligatorie pentru toate treptele de școlaritate, având o poziția privilegiată în calitatea ei de limbă de predare (art. 10) și un rol esențial în edificarea personalității elevilor, precum și în procesul de integrare socială a acestora, de conștientizare a calității lor de cetățean.

Reperete metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplinele Limba și literatura română și Literatura universală în anul de studii 2018-2019 reprezintă o componentă a documentelor școlare, ce include aspecte metodologice de aplicare a curriculumului la disciplină și asigurarea calității procesului educațional, în vederea formării/dezvoltării competențelor de comunicare în limba română ale elevilor.

CADRU DE ORGANIZARE

În anul de studii 2018-2019 procesul educațional la disciplina Limba română se va organiza în conformitate cum prevederile cadrului normativ în vigoare:

1. Codul Educației al Republicii Moldova. Chișinău, 2014, nr. 152 din 17.07.2014. Publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 319-324, art. nr. 634 din 24.10.2014;
2. Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, anul de studii 2018 - 2019, aprobat prin Ordinul ministerului nr. 397 din 29.03.2018;
3. Standardelor de eficiență a învățării Limbii și literaturii române (2012);
4. Cadrul de referință al curriculumului național, aprobat prin Ordinul ministerului nr. 432 din 29 mai 2017;
5. Curriculumul școlar pentru disciplina Limba și literatura română, clasele a V-a - a IX-a (aprobat prin ordinul ME nr. 244 din 27 aprilie 2010);
6. Limba și literatura română, Curriculum pentru clasele a X-a și a XII-a (aprobat prin ordinul ME nr. 244 din 27 aprilie 2010);
7. Literatura universală, Curriculum pentru clasele a X-a - a XII-a (aprobat prin ordinul ME nr. 244 din 27 aprilie 2010);
8. Limba și literatura română, ghiduri de implementare a curriculumului modernizat (2011);
9. Literatura universală, ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta liceală (2010);
10. Referențialul de evaluare la limba și literatura română din perspectiva formării competențelor (2014);
11. Limba și literatura română, programa pentru examenul de Bacalaureat (2012);
12. Limba și literatura română, programa pentru examenul de absolvire a gimnaziului (2014);

13. Ordinul Ministerului Educației nr. 872 din 17 octombrie 2016 cu privire la punerea în aplicare a Hotărârii Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică nr. 167 din 07.07.2016 și nr. 205 din 25.07.2016 cu privire la aprobarea recomandărilor de aplicare a normelor ortografice de scriere a lui â și sunt în limba română;
14. Dispoziția nr. 624 din 21 noiembrie 2016 cu privire la punerea în aplicare a ordinului Ministerului Educației nr. 872 din 17 octombrie 2016;
15. Regulamentul-tip de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I, II și III (ordinul ME nr. 235 din 25 martie 2016, aprobat prin Ordinul ministerului nr. 70 din 05.09.2017);
16. Regulamentului de evaluare și notare a rezultatelor școlare, promovare și absolvire în învățământul primar și secundar (aprobat prin Ordinul ministerului. nr. 638 din 30 iunie 2016);
17. Nomenclatorul tipurilor de documentație școlară și rapoarte în învățământul general, aprobat prin Ordinul nr. 634 din 28.12.2017.

Numărul de ore alocat pentru disciplinele Limba și literatura română și Literatura universală este în strictă conformitate cu prevederile Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal anul de studii pentru anul 2018-2019.

NUMĂRUL DE ORE PER CLASA/PROFIL											
Limba și literatura română	V	VI	VII	VIII	IX	X (r)*	XI (r)	XII (r)	X (u)*	XI (u)	XII(u)
	6	6	5	5	5	4	4	4	5	5	5
Literatura universală									1	2	2

NUMĂRUL ANUAL DE ORE PER CLASA/PROFIL											
Limba și literatura română	V	VI	VII	VIII	IX	X (r)*	XI (r)	XII (r)	X (u)*	XI (u)	XII (u)
	204	204	170	170	170	136	136	136	136	170	170
Literatura universală						-	-	-	34	68	68

* (r) – profil real;

* (u) - profil umanistic.

Important! Oferta educațională a Planului-cadru a fost suplimentată cu modele de Planuri de învățământ pentru treapta de liceu, propuse pentru implementare (la solicitare).

TEMA DE CERCETARE ȘI APLICARE

🔗 Tema de cercetare și aplicare propusă pentru anul școlar 2018-2019:

**MANAGEMENTULUI TEMELOR PENTRU ACASĂ
LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LITERATURA UNIVERSALĂ**

Responsabilii de disciplină din cadrul OLSDÎ vor avea în vedere toate aspectele (proiectare, monitorizare, evaluare) esențiale care vizează reglementarea temelor pentru acasă.

Important! În organizarea activităților de formare și diseminare se va porni de la premisa că temele pentru acasă și explicarea lor fac parte integrantă din lecție, contribuie la realizarea obiectivelor urmărite, sunt o continuare firească a lecției și asigură utilizarea creatoare a capacităților dobândite pe parcursul lecției.

1. Temele pentru acasă sunt proiectate în corespundere cu cerințele curriculare la Limba și literatura română și Literatura universală.
2. Temele pentru acasă sunt fixate în catalog școlar la rubrica *Sarcini de învățare* de către profesor, iar elevul le fixează în agenda sa.
3. Pentru managementul timpului temei pentru acasă, profesorul cuantifică durata estimativă a timpului mediu necesar realizării sarcinii, fixându-l în proiectul unității de învățare sau cel al lecției.
4. Volumul temelor pentru acasă pentru fiecare disciplină școlară, nu trebuie să depășească 1/3 din volumul sarcinilor realizate în clasă, pe parcursul lecției.
5. Se recomandă alternarea temelor clasice, tradiționale cu cele cu caracter practic-aplicativ (proiecte, machete), respectându-se preferințele și interesele elevilor.
6. Evaluarea temei pentru acasă se va realiza, de regulă, la fiecare lecție, aproximativ 10 minute. Se evaluează prin notă temele constituite din sarcini complexe, cu un grad sporit de dificultate, realizate, de regulă, de lungă durată (proiecte, lucrări practice/de investigație etc).
7. Cadrul didactic propune, în calitate de temă pentru acasă, exerciții din manualul școlar aprobat de minister sau creează sarcini de sine stătător. Se interzice impunerea elevului de a realiza teme pentru acasă din suporturi didactice de alternativă, dacă elevul nu are acces la aceste surse.
8. La formularea temelor pentru acasă profesorul va ține cont de următoarele aspecte:
  - temele pentru acasă se vor axa pe sarcini autentice, care valorifică probleme reale, situații din viața elevului, corelate perspectivei de integrare sociolingvistică a acestuia în comunitate;
  - sarcinile complexe, cu un grad sporit de dificultate (eseu, comentariu literar, proiecte de cercetare etc.) se vor propune o singură dată în cadrul unității de învățare, cu anunțarea, din start, a condițiilor de realizare;
9. Sarcinile scrise nu vor depăși 0,5 -1 pagini pentru clasele V - VII, pentru clasele VII-IX nu vor depăși 1 – 1,5 pagini, iar pentru liceu 1,5-2 pagini;
10. Sarcinile de memorarea a unor texte (poezii, secvențe de text dramatic sau epic) vor respecta prevederile curriculare după cum urmează:
  - Gimnaziu: clasa a V-a: 2 poezii lirice, un fragment de text epic (1/2 pagină); clasa a VI-a: 2 poezii lirice, 1 fabulă; clasa a VII-a: 3 poezii lirice, un fragment de poem eroic (1/2 pagină); clasa a VIII-a: 3 poezii lirice, un fragment de text dramatic (un rol într-un dialog); clasa a IX-a: câte o poezie lirică sau fragment de text epic la fiecare temă literară;
  - Liceu: clasa a X-a: 5 poezii lirice; două fragmente de text epic (1/2 pagină); un fragment de text dramatic (un rol într-un dialog); Clasa a XI-a: 5 poezii lirice; două fragmente de text epic (1/2 pagină); Clasa a XII-a: 5 poezii lirice; două fragmente de text epic (1/2 pagină).
- a. Notă: Texte suplimentare de memorare pot fi propuse doar la solicitarea personal a elevului sau în cazul implicării acestuia în proiecte, activități extrașcolare.
11. Temele pentru acasă scrise vor fi alternate cu cele orale, de audiție, vizionare de suporturi audio-vizuale pentru a facilita procesul de dezvoltare a unor parametri de pronunție corectă. Se va încuraja vizionarea, la domiciliu, a emisiunilor cognitive, filmelor artistice și documentare, spectacolelor, corelate conținuturilor educaționale și

realizate în limba de instruire/maternă sau limba străină. Profesorul va monitoriza elementul de acces la aceste surse și durata produsului media, în așa măsură ca viziunea/audierea acestuia să nu solicite un volum exagerat de timp.

12. La gimnaziu, caietele de teme nr. 1 și 2 vor fi luate pentru evaluare, alternativ, cel puțin, o dată, în cadrul unei unități didactice. Vor fi transferate în registru, cu specificarea „Evaluarea caietelor”, doar notele obținute urmare a realizării unor sarcini complexe. La liceu evaluarea curentă a caietelor poate fi făcută selectiv și aleatoriu, zilnic, în număr de 4-5 caiete, formându-le, astfel, elevilor deprinderea de a lucra sistematic.
13. Se interzic practicile eronate de impunere a elevilor să lectureze opere literare de volum mare într-un termen scurt, profesorul fiind obligat să anunțe lista operelor literare la început de an școlar.
14. Se recomandă, semestrial, realizarea unor proiecte educaționale cu deschidere interdisciplinară în cadrul ariei Limbă și comunicare. Pe durata realizării proiectelor educaționale elevului/elevilor nu li se propun și alte teme pentru acasă.

Important!

Responsabilii la disciplină din cadrul OLSDI vor solicita managerilor de instituții și șefilor Comisiilor metodice să proiecteze, în mod obligatoriu, activități de formare conform temei de cercetare și aplicare propuse în anul 2018-2019. Se recomandă organizarea ședințelor, meselor rotunde, consilierilor metodice, la nivel de comisii metodice, în cadrul cărora să se abordeze subiectul reglementării temelor pentru acasă.

Totodată, în conformitate prevederile articolul 85 din *Regulamentul-tip de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II*, cu privire la atribuțiile **Comisiei metodice la nivelul instituției școlare**, se va urmări:

- Elaborarea unui plan de activitate în vederea valorificării temei de cercetare și aplicare (parte a Planului de activitate al comisiei metodice);
- Implementarea aspectelor teoretico-metodice a temei de cercetare și aplicare în cadrul orelor;
- Șeful comisiei metodice și managerul responsabil vor monitoriza respectarea managementului temelor pentru acasă;
- Diseminarea experiențelor avansate și a modelelor practice de punere în aplicare a temei de cercetare prin publicarea buletinelor școlare și a articolelor de specialitate.

STRATEGIA DE PROIECTARE

Toate recomandările specificate conform reperelor metodologice din anii precedenți (2015, 2016, 2017) sunt valabile, inclusiv lista manualelor școlare aprobate de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării pentru predarea limbilor străine.

În atenția profesorilor de Limba și literatura română și Literatura universală!

Documentele de proiectare didactică de lungă durată și de scurtă durată sunt documente administrative care transpun în mod *personalizat* curriculumul disciplinar.

Ele sunt dovada măiestriei didactice a profesorului și a responsabilității sale în raport cu necesitatea centrării efective pe elev, preluarea de documente de proiectare nu se admite.

Se va ține cont de faptul că proiectarea anuală corectă și judicioasă este o condiție a realizării conținuturilor curriculare alocate pentru anul școlar respectiv, a asigurării unui demers didactic logic, coerent prin valorificarea sistemului integrat de competențe specifice

ale disciplinei, celor trei domenii definitorii: Textul literar și nonliterar; Practica rațională și funcțională a limbii; Cultura comunicării.

Proiectarea de lungă durată

În procesul de elaborare a **Proiectării de lungă durată (PLD)**, profesorul se va conduce de documentele oficiale și concepția educațională a disciplinei.

Cerințe în procesul proiectării:

- în procesul de proiectare se respectă un modelul unic de proiectare, agreat la nivel de instituție;
- PLD constituie un *instrument funcțional* care trebuie să asigure un parcurs ritmic al conținuturilor și evaluărilor, punctat pe structura anului școlar și orientat spre realizarea finalităților curriculare de către elevii clasei;
- discriminarea elementelor obligatorii de cele opționale: conținuturile curriculare sunt obligatorii pentru studiu, iar alegerea motivată a textului și distribuția judicioasă a timpului este la discreția profesorului;
- stabilirea unităților de învățare și ordonarea lor prin alocarea numărului de ore corespunzător;
- includerea corectă a datelor calendaristice exacte pentru fiecare lecție (respectând structura anului de studii conform Planului-cadru);
- edificarea proiectării pornind de la competențele specifice și subcompetențele derivate pentru fiecare clasă, unitățile de conținut și resursele de timp recomandate;
- includerea orelor pentru realizarea lecțiilor de tip atelier și a proiectelor tematice (minim 1 proiect pentru fiecare semestru);
- respectarea alternării formelor de evaluare scrisă, orală și practică: **raportul echilibrat fiind de 3:2:1**, dar putând fi modelat în dependență de competența specifică a unității de învățare și necesitățile specifice colectivului de elevi;
- indicarea clară a instrumentele de evaluare;
- asigurarea caracterul formativ al învățării prin varierea strategiilor și a metodelor de lucru.

Structura orientativă a Proiectării de lungă durată (PLD)

Data	Unitatea de învățare	Competența specifică	Tema lecției	Nr. de ore	Activități de învățare/ evaluare (orientativ)

Notă: Cadrul didactic are libertatea de a completa proiectul de administrare a disciplinei cu alte rubrici care îi pot facilita activitatea de proiectare.

La prima lecție, profesorul familiarizează elevii cu manualul școlar, cu domeniile specifice de structurare a conținuturilor conform curriculumului, cu lecturile obligatorii și facultative pe care le propune. Profesorul va respecta principiul învățării împreună și statutul de co-autor al învățării și partener de dialog pe care îl deține elevul.

Important!

Setul obligatoriu al elevului la disciplină include:

- Caiet de studiu;
- Caiet de teme nr.1;
- Caiet de teme nr. 2;
- Caiet pentru probe de evaluare;
- Portofoliul elevului .

Proiectarea unităților de învățare

Cerințe în procesul proiectării PUD:

- se construiește în corespundere cu proiectarea de lungă durată elaborată de profesor;
- are o structură tabelară laconică, coerentă și nu cuprinde descrieri narative ale scenariului lecției;
- numărul de ore rezervat unei unități didactice respectă intervalul 12-15 ore/ 3 săptămâni (ciclul liceal) și 10-12 ore/2 săptămâni (ciclul gimnazial);
- include, în mod obligatoriu, lecțiile de tip atelier care vor fi alternate coerent (de scriere, de lectură, de discuție);
- indică titlurile textelor literare/nonliterare studiate (fiecare unitate include, cel puțin, 1 text literar și/sau nonliterar);
- precizează corect și distinct tema pentru fiecare lecție, sarcinile de lucru, modul de evaluare a realizării acestei sarcini de lucru, temele pentru acasă;
- respectă un cadru de învățare (recomandăm cadrul ERRE);
- finalizează cu lecția de evaluare și lecția de analiză a evaluării (scrise/orale).

Structura orientativă a unității didactice (PUD):

Unitatea de învățare:.....

Nr. de ore alocate:.....

Competențe specifice: .....

Modelul A

Unități de competențe	Detalieri de conținut	Nr. ore	Data	Resurse	Evaluare	Observații

Modelul B

Unitatea de învățare:.....

Data	Conținutul (subiectul orei)	Subcompetențe	Etapetele lecției	Obiective	Tehnologia didactică	Materiale și resurse	Managementul timpului	Evaluarea	Mențiuni
			Evocare						
			Realizare a sensului						
			Reflecție						
			Extindere						

În atenția profesorilor de Limba și literatura română și Literatura universală!

Precizăm că, în conformitate cu prevederile *Nomenclatorului tipurilor de documentație școlară și rapoarte în învățământul general*, aprobat prin Ordinul nr. 634 din 28.12.2017, este specificată documentația școlară pe care trebuie să o dețină profesorul la clasă, precum și

tipurile de rapoarte obligatorii pe care trebuie să le dețină. Documentele de proiectare didactică de lungă durată și de scurtă durată, portofoliul de atestare, instrumentele de evaluare sunt parte a documentației școlare obligatorii.

INSTRUMENTARUL DIDACTIC

Selectarea corectă a resursele procedurale este o prerogativă a cadrului didactic. Strategiile, metodele și instrumentele de evaluare vor pune în valoare potențialul fiecărui elev. Pe parcursul procesului de evaluare, cele trei niveluri - cunoașterea, aplicarea și integrarea vor fi menținute cu o pondere echilibrată. Se vor utiliza metode și strategii care dezvoltă abilitățile de pronunție corectă ale elevului, exerciții de îmbogățire a vocabularului și construcție gramaticală, racordate la contexte reale, utile elevului în procesul formării competenței de comunicare în limba română cu dominantă formării vorbitorului cult și responsabil de limba română. Totodată, recomandăm, în continuare, utilizarea proiectelor educaționale, a tehnicilor și metodelor de dezvoltare a gândirii critice, iar pentru stimularea laturii ludice și stimularea gradului de implicare a elevilor, formarea unor comportamente adecvate în situații concrete, recomandăm metodele Jocul de rol și Dramatizarea care sunt apreciate de elevi.

Se vor aplica, în mod asumat și responsabil, tehnologiile informaționale, inclusiv instrumentele Web 2.0 care oferă multiple oportunități de formare a competenței-cheie ale elevilor.

Notă: reamintim că pe site-ul Anul limbilor europene 2017-2018 sunt plasate o serie de instrumente și tutoriale, precum și alte resurse educaționale utile profesorului din aria Limbă și comunicare.

(<http://alem.aice.md/resources/conferinta-platforme-educationale-online/>)

Totodată, pe site-ul Prodidactica (directorul Resurse (RED) sunt disponibile modele de proiecte de lecție cu licență deschisă de tip *creative commons* (<http://red.prodidactica.md/resurse-red/red-nationale/>)

Setului obligatoriu al elevului la disciplină: 1. Caiet de studiu; 2. Caiet de teme nr.1 și nr. 2; 3. Caiet pentru probe de evaluare. 4. Portofoliul elevului (portofoliul va respecta un algoritm unic, la nivel de clasă, de structurare a compartimentelor, elaborat împreună cu elevii).

Important! Evaluarea caietelor de teme ale elevilor se realizează săptămânal în ciclul primar și cel puțin o dată la două săptămâni în ciclurile gimnaziale și liceale.

Realizarea proiectelor educaționale

În perspectiva asigurării continuității și diversificării creative a ofertei educaționale, recomandăm realizarea proiectelor educaționale care oferă oportunitatea creării situațiilor interactive și motivante pentru comunicarea și interacțiunea dintre elevi la nivel de clasă, de instituție și chiar cu elevi din alte orașe și țări (a se vedea recomandările conform reperelor metodologice din anul precedent.

EVALUAREA

Evaluare este o componentă esențială a procesului educațional care contribuie la conștientizarea progresului. Prevederile cu privire la normele obligatorii de evaluare a rezultatelor învățării sunt stipulate în *Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor școlare, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar* (ord. ME nr. 638 din 30 iunie 2016).

În atenția profesorilor și a managerilor școlari !

Numărul de probe de evaluare la o clasă să trebuie să depășească o disciplină pe zi și trei discipline pe
---

săptămână.

Evaluarea inițială se realizează, de regulă, la nivelul fiecărei clase, urmărind stabilirea nivelului de competență al elevilor. Ea este obligatorie, în special, în clasele a V-a, a IX-a, a X-a și a XII-a, realizându-se, de regulă, la începutul anului școlar, începând cu săptămâna a doua de studiu.

Evaluarea formativă se efectuează zilnic, ajutându-l pe elev și pe profesor să se concentreze asupra efortului de învățare. Ea are rolul responsabilizării celui care învață și este un element foarte important în procesul motivării elevului.

Evaluarea sumativă este efectuată la sfârșitul fiecărei UD și la încheierea semestrului. Scopul evaluării sumative este de a evalua competențele elevului. Evaluarea sumativă se va indica în proiectare și în catalog prin specificarea concretă a tipului și a formei de evaluare (de ex. Evaluare sumativă scrisă. Dictare/Text argumentativ/.)

La finele semestrelor, în ciclul liceal, la disciplinele la care sunt administrate teze semestriale, pentru a evita suprasolicitarea elevilor, nu vor fi desfășurate și lucrări de evaluare sumative. Instrumentele de evaluare pentru disciplinele școlare cu un număr mai mare de 4 ore săptămânal se elaborează doar pentru evaluările semestriale.

Formele de evaluare vor fi diferite. Pe parcursul fiecărui semestru se vor desfășura evaluări scrise (teste complex, compuneri de diferit tip, dictări, dictări cu sarcini, rezumatul de text, eseul etc.), evaluări orale (povestirea, dialogul și monologul tematic, discursul, interviul etc.) și evaluări practice care vizează evaluarea capacităților aplicative ale elevilor focalizate pe produsul final al unei unități de învățare. Evaluarea practică are un caracter integrativ (presupune valorificarea competenței de comunicare orală și/sau scrisă la etapa de elaborare și/sau prezentare), precum și transdisciplinar (implică utilizarea de către elevi a competențelor formate în cadrul altor discipline școlare (Informatică, Artă plastică, Muzică, Educație tehnologică etc.).

Important!

- În cadrul evaluării scrise sau orale, 20% din punctajul maxim acordat va fi rezervat pentru corectitudinea textului scris și cultura comunicării.
- Lecția de analiză a evaluării va fi realizată în termen de 5 lecții după data evaluării propriu-zise sau la lecția următoare. Lecția de analiză a evaluării trebuie să se regăsească în caietul de studiu al elevului sau, nemijlocit, în caietul de evaluare al elevului, cu indicarea concretă a datei și a temei.
- Profesorul este obligat să prezinte elevului caietul de evaluare și să analizeze împreună realizarea probei.
- Se recomandă, la nivel de Comisie metodică, să se organizeze, la sfârșitul fiecărui semestru, controlul caietelor cu teme ale elevilor și caietelor de evaluare ale elevilor, urmărindu-se corectitudinea aplicării probelor de evaluare și gradul de corespundere cu datele consemnate de către profesor în registru.

LITERATURA UNIVERSALĂ

Disciplina Literatura universală urmărește obiectivul major de a forma cultura literar-artistică și valorică a elevului, prin prisma patrimoniului literar universal. În procesul proiectării sunt valabile recomandările pentru disciplina Limba și literatura română. Totodată, profesorul are în vizor misiunea acestei discipline pentru elevii de la profilul umanist și își canalizează demersul didactic spre înțelegerea de către elev a fenomenului cultural românesc în contextul Literaturii Lumii. Din această perspectivă abordarea interdisciplinară (Limba și literatura română – Literatura universală) este importantă.

Profesorul la clasă va consulta Ghidul de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta liceală pentru disciplina literatura universală. Pe durata unui an, se vor realiza 2 evaluări scrise, 1 evaluare orală și una practică. În calitate de

evaluare sumativă, poate fi evaluat portofoliul elevului, prin care vom putea urmări dinamica rezultatelor elevului și vom putea evalua tridimensional succesul acestuia: dominantă scriere-lectură, dominantă practică și dominantă orală (prezentarea produsului).

• DISCIPLINELE OPȚIONALE

Disciplinele opționale reprezintă componenta flexibilă a Planului - cadru și au scopul de a contribui la formarea competențelor transversale ale elevilor. Fiecare elev studiază, în mod obligatoriu, cel puțin o disciplină opțională, în funcție de modelul de Plan-cadru selectat pentru implementare. Odată exprimată opțiunea pentru o anumită disciplină opțională, frecventarea ei și realizarea prevederilor curriculare devin obligatorii. Dacă grupa include elevi din două sau mai multe clase, orele se înscriu într-un registru/catalog special de evidență. La disciplinele opționale în ciclul gimnazial și liceal, evaluarea se realizează ca și la disciplinele obligatorii. Precizăm că disciplina opțională nu constituie pregătire pentru disciplinele de examen. Proiectarea demersului didactic pentru disciplinele opționale corelate disciplinei Limba română (Citind, învăț să fiu, Lectură pentru ghidare în carieră, Educație pentru media, Scrierea creativă – gimnaziu; Citind, învăț să fiu, Cultura vorbirii - liceu) - proiectarea de lungă durată și proiectarea pe unități de învățare - se realizează în conformitate cu cerințele generale de proiectare la disciplină.

ASIGURAREA CONDIȚIILOR DE ACCES

Elevilor reînțorși din diasporă li se vor crea toate condițiile în vederea reînțegrării rapide și armonioase în procesul educațional. În cazul în care elevul nu a studiat limba română, se va elabora plan individual de activitate, administrația, cadrele didactice și dirigintele de clasă vor colabora în acest sens, respectându-se prioritar interesul superior al copilului.

Natalia Grîu, *consultant principal, Direcția Învățământ general,
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării GDS*